

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 11 czerwca 1885.

87.

Ustawa z dnia 13 maja 1885,

o udzieleniu dodatku z funduszków państwa na pokrycie kosztów budowy nowego zakładu pracy przymusowej w arcyksięstwie austriackim poniżej Anizy, który ma być przez kraj fundowany.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, aby do pokrycia kosztów budowy zakładu pracy przymusowej, który w arcyksięstwie austriackim poniżej Anizy ma być przez kraj najmniej na 600 niewoleńców płci męskiej fundowany a przeznaczony jest także dla niewoleńców z innych krajów, przyczynił się dodatkiem z funduszków państwa, równającym się połowie rzeczywistych, udowodnionych kosztów budowy, mogącym jednak wynosić najwięcej 300.000 złotych.

§. 2.

Dodatek w §fie 1 wzmiankowany, ma być pobierany od r. 1886 w kwotach częściowych rocznych, które będą oznaczane ze względem na postęp robót, za umieszczeniem tychże kwot w preliminarzu państwa.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 13 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

88.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 20 maja 1885,

o zaprowadzeniu nowych ekspedycyj celniczych na wybrzeżu dalmatyńskim.

Delegacye portowe i zdrowotne morskie, istniejące w Dalmaeyi w Capocesto w okręgu skarbowym zadarskim i w okręgu skarbowym dubrownickim, zamienione będą od 1 czerwea 1885 na delegacye portowe i zdrowotne morskie, sprawujące służbę celniczą.

Obie te delegacye będą miały takie same upoważnienia celnicze, jak delegacye w Istrii (Wykaz komor w Przymorzu ustęp 28 itd. [Dz. u. p. Nr. 10 z r. 1883]).

Obu delegacyom poruczone zostało nadto wygotowywanie ceduł cyrkulacyjnych do przedmiotów podlegających opłacie *dazio consumo*.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

89.

Ustawa z dnia 24 maja 1885,

zawierająca postanowienia z zakresu prawa karnego, tyczące się dopuszczalności trzymania w zakładach pracy przymusowej lub poprawczych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Kto się wałęsa bez celu i bez roboty i nie może udowodnić, że ma środki do utrzymania, lub że usiłuje zarabiać uczciwie, ma być karany jak włóczęga. Kara jest areszt ścisły od jednego aż do trzech miesięcy; nadto może być orzeczone jedno lub więcej zaostżeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §. 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod *a)* aż do *e)*.

§. 2.

Za żebractwo ma być karany:

1. Kto żebrze w miejscach publicznych lub po domach, albo z odrazy do pracy ucieka się do dobroczynności publicznej.

2. Kto nieletnich nakłania, wysyła lub innym powierza do żebrania.

Kara jest areszt ścisły od ośmiu dni aż do trzech miesięcy.

§. 3.

Osobom zdolnym do pracy, które nie mają dochodu i nie zarabiają w sposób dozwolony a zagrażają bezpieczeństwu osób lub własności, może Władza bezpieczeństwa nakazać, aby w przeciągu oznaczonego czasu wykazały, że żywią się w sposób dozwolony. Jeżeli z odrazy do pracy nie uczynią zadość temu nakazowi, ukarane być mają aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy; nadto może być orzeczone jedno lub więcej zaostżeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §. 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod *a)* aż do *e)*.

§. 4.

Każda gmina, w której okręgu przebywa lub napotkana będzie osoba zdolna do pracy, nie mająca środków do utrzymania i nie zarabiająca w sposób dozwolony, ma prawo wyznaczyć tej osobie pracę jej zdolnościom odpowiednią, za zapłatą lub wyżywieniem. Jeżeli osoba ta wzbrania się wykonać naznaczoną robotę, ukarać ją należy aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do jednego miesiąca.

§. 5.

Karanie kobiet, żyjących z nierzędu cielesnego, zostawić należy Władzom bezpieczeństwa.

Jeżeli kobiety takie

1. żyją ciągle z nierzędu, pomimo policyjnego karania, lub
2. gdyby istniały zarządzenia policyjne, nadto jeszcze przeciwko nim działają, albo
3. żyją z nierzędu, chociaż wiedziały, że są dotknięte chorobą weneryczną, lub
4. wywołują przez jawność widoczne zgorzenie, lub
5. uwodzą młode osoby, karane być mają aresztem ścisłym a to w przypadkach wzmiankowanych pod l. 1 i 2 od dni ośmiu aż do trzech miesięcy, w przypadkach zaś wzmiankowanych pod ll. 3, 4 i 5 od jednego aż do sześciu miesięcy.

Osoby obojej płci, które oprócz przypadków §. 512 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 czerpią środki utrzymania z nierzędu, którym się inni trudnią z rzemiosła, karane być mają aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy.

W przypadkach l. 1 i 2, Sąd karny ma ścigać na żądanie Władzy bezpieczeństwa.

§. 6.

Kto zostając pod nadzorem policyjnym, wykracza przeciw ścieśnieniom i zobowiązaniom włożonym na niego w myśl §fu 9, lit. *a*) aż do *e*) ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), karany będzie aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy; nadto orzeczone być może jedno lub więcej zastrzeżeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §fie 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod *a*) aż do *e*).

§. 7.

Wykroczenia wzmiankowane w §§. 1 aż do 6 ustawy niniejszej, jakoteż wykroczenia wzmiankowane w §. 3 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), mają być śledzone i karane przez Sądy.

W razie skazania Sąd może orzec w wyroku dopuszczalność trzymania w zakładzie pracy przymusowej.

We względzie orzeczenia dopuszczalności trzymania w zakładzie pracy przymusowej, można wnieść rekurs na korzyść obżałowanego, jeżeli orzeczoną została dopuszczalność trzymania, jakoteż na niekorzyść obżałowanego, jeżeli nie została orzeczona.

§. 8.

Sąd karny może orzec dopuszczalność oddania do zakładu poprawczego także co do nieletnich, którzy stali się winnymi czynu karygodnego, jeżeli według postanowień ustawy karnej, czyn ten jedynie dla nieletności sprawcy, nie ma być poczytany za zbrodnię, lecz karany jak wykroczenie (§§. 2, lit. *d*) 237 i 269 aż do 272 ustawy karnej.

W przypadkach, w których według §fu 273 ustawy karnej skarcenie i poczynienie kroków z powodu czynu karygodnego, popełnionego przez nieletniego, zostawione jest Władzy bezpieczeństwa, może być zarządzone oddanie nieletniego do zakładu poprawczego, jeżeli jest całkiem opuszczony i nie można wynaleść innego sposobu zapewnienia mu porządnego wychowania i nadzoru.

§. 9.

Uchylają się §§. 509, 510, 511, 517, 518, 519, 520, 521 ustawy karnej powszechnej z dnia 27 maja 1852 (Dz. u. p. Nr. 107), jakoteż §§. 1, 2, 10, 12, 13 i 18 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), którą wydane zostały postanowienia policyjno-karne przeciw próżniakom i włóczęgom.

§. 10.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Schönbrunn, dnia 18 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

90.

Ustawa z dnia 24 maja 1885,

o zakładach pracy przymusowej i poprawczych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych zaprowadzona być ma pewna ilość zakładów pracy przymusowej.

Piecza o te zakłady jest rzeczą kraju. Także więcej krajów razem mogą utworzyć wspólny zakład pracy przymusowej.

Postanowienie, czy także powiaty lub gminy mają fundować takie zakłady, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

§. 2.

Do pokrycia kosztów fundacyi takich zakładów będzie się Rząd przyczyniał w miarę ich potrzeby i odpowiedności.

§. 3.

O pokrycie kosztów fundacyi według §fu 2go nie pokrytych, jakoteż kosztów utrzymania i administracyi zakładów pracy przymusowej i o zaspokojenie potrzeb niewolenców, o ile ustawodawstwo krajowe nie przekaże tego powiatom lub gminom, zakłady takie fundującym, starać się ma kraj.

Postanowienie, czy i o ile koszta zaspakajania potrzeb, gdyby nie mogły być uzyskane od utrzymywanych lub od osób do ich utrzymywania obowiązanych, mają być zwracane przez powiaty lub gminy, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

Za koszta zaspokojenia potrzeb uważać należy wydatki na wyżywienie, pościel, opał, światło, na dostarczenie czego potrzeba, jakoteż na czyszczenie bielizny i odzieży, koszta choroby a według okoliczności położu.

§. 4.

Do zakładów pracy przymusowej przyjmuje się bez względu na swojszczyznę tych, którzy mają być przyjęci.

Za niewolenców, do kraju nie należących, zwracać ma koszta zaspokojenia potrzeb podług kwoty utrzymania dziennego ustanowionej za zezwoleniem Władzy administracyjnej krajowej, ów kraj, do którego niewolencie ze względu na swoją swojszczyznę należy; atoli krajowi do zwrócenia kosztów obowiązanemu wolno przyjąć niewolencia na swój koszt do zakładu pracy przymusowej, znajdującego się we własnym kraju.

Krajowi, który zwraca koszta potrzeb, służy prawo ściągnięcia zapłaconej sumy, stósownie do postanowienia drugiego ustępu §fu 3go.

§. 5.

Dopóki w pewnym kraju niema zakładów pracy przymusowej, lub jeżeli istniejące nie czynią zadość potrzebom, osoby, które mają być oddane do zakładu pracy przymusowej, mogą być na koszt kraju swojej swojszczyzny przeniesione do zakładu innego kraju. Jeżeli ma nastąpić przeniesienie nie do zakładu kraju rodzinnego osoby przytrzymanej, może to przyjść do skutku tylko za zezwoleniem właściwej reprezentacyi kraju.

§. 6.

Do umieszczenia w zakładzie pracy przymusowej kwalifikują się te osoby, co do których na zasadzie istniejących postanowień ustawowych orzekł sąd dopuszczalność oddania do zakładu pracy przymusowej.

Nie wolno przyjmować do zakładu pracy przymusowej:

1. Osób, których nie można użyć nawet do lżejszych robót.
2. Chorych na umyśle (niepełnych, obłąkanych).
3. Osób dotkniętych ranami lub chorobami zaraźliwymi, dopóki nie wyzdrowieją.
4. Osób brzemiennych i karmiących.

O ile osoby, które nie przekroczyły jeszcze ósmnastego roku życia, mogą być przyjęte do zakładu pracy przymusowej a względnie do zakładu poprawczego, o tem stanowią §§. 13, 14 i 16.

§. 7.

Zarządzanie i wykonanie trzymania w zakładzie pracy przymusowej, uznanego za dopuszczalne przez Sąd karny, należy do Władz administracyjnych krajowych.

O zarządzeniu trzymania decyduje komisya, która będzie utworzona u Władzy administracyjnej krajowej z przyzwaniem najmniej jednego reprezentanta Wydziału krajowego na członka głosującego.

Jeżeli istnieją zakłady dla powiatów lub gmin, Władza administracyjna krajowa ma prawo wydelegować podległą sobie Władzę administracyjną powiatową do wydawania orzeczeń, dotyczących się trzymania w zakładzie pracy przymusowej, u której to Władzy ustanowić należy w tym przypadku w sposób podobny komisją mieszaną z przyzwaniem przynajmniej jednego reprezentanta autonomicznego.

Osobnem rozporządzeniem wydane będą postanowienia szczegółowe co do składu i atrybucyj komisyj, które utworzone być mają u Władzy administracyjnej krajowej i u Władz administracyjnych powiatowych.

§. 8.

Jeżeli w pewnym kraju postarano się o to, aby osoby przyjmowane były do zakładów pracy przymusowej, osoba, co do której Sąd orzekł dopuszczalność przyjęcia do zakładu pracy przymusowej, może być w sądzie trzymana w zamknięciu aż do upływu czterech tygodni po odsiedzeniu kary, jeżeli Władza administracyjna krajowa nie zarządzi wypuszczenia.

O oddaniu do zakładu pracy przymusowej zdecydować należy niezwłocznie, w każdym zaś razie przed upływem czterech tygodni.

§. 9.

W zakładzie pracy przymusowej wolno trzymać bez przerwy najdłużej trzy lata.

Jeżeli trzymany poprawi się pierwiej, należy go puścić przed upływem tego czasu.

Co do czasu wypuszczenia decyduje komisya w §. 7 wzmiankowana.

Jeżeli trzymany wypuszczony będzie przed upływem dwóch lat a z jego postępowania widać, że się nie poprawił, komisya w §. 7 wzmiankowana może orzec, aby jeszcze był trzymany w zakładzie pracy przymusowej przez cały ten czas, który w chwili puszczenia go nie upłynął jeszcze z trzechletniego okresu.

§. 10.

Od orzeczeń komisji ustanowionej u Władzy administracyjnej krajowej (§. 7) niema odwołania.

Ta sama komisya orzeka co do rekursów od orzeczeń komisji ustanowionych u Władz administracyjnych powiatowych.

§. 11.

Władzę porządkowo-karną w zakładach pracy przymusowej sprawować należy według istniejących przepisów.

Statuty i porządki domowe zakładów pracy przymusowej podlegają zatwierdzeniu Rządu.

Statuty zawierać winny szczegółowe postanowienia co do sposobu zatrudniania niewoleńców i co do ich kwalifikacyi, tudzież co do tego, pod jakimi ostrożnościami niewoleńcy mogą być używani do robót po za obrębem zakładu.

§. 12.

Wydanie postanowień co do mianowania dyrektorów i innych urzędników zakładów pracy przymusowej, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

Jeżeli więcej krajów razem tworzą wspólny zakład pracy przymusowej (§. 1), prawo mianowania służy wydziałowi krajowemu tego kraju, w którym zakład ma siedzibę.

Mianowanie dyrektorów podlega we wszystkich przypadkach zatwierdzeniu Rządu.

§. 13.

Dla osób, które nie przekroczyły ośmnastego roku życia, o ile co do nich zachodzą warunki ustawowe, potrzebne do umieszczenia w zakładzie pracy przymusowej, zaprowadzić należy osobne zakłady poprawcze.

Zakłady takie urządzać trzeba w ten sposób, aby poprawieńcy mogli odebrać w nich moralne i religijne wychowanie, i nauczyć się jakiegoś zajęcia, odpowiedniego ich zdolnościom a zapewniającego im znalezienie kiedyś kawałka chleba.

§. 14.

Osoby, które nie przekroczyły jeszcze ośmnastego roku życia, gdy co do nich zachodzą warunki ustawowe oddania do zakładu pracy przymusowej, oddawać należy tylko do zakładów poprawczych dla młodocianych poprawieńców (§. 13).

W zakładzie poprawczym trzymać trzeba dopóty, dopóki tego cel trzymania wymaga, jednak nie dłużej jak do dwudziestego roku życia.

Dopóki osobne zakłady poprawcze nie zostaną zaprowadzone, osoby, które nie przekroczyły ośmnastego roku życia, oddawać można do osobnych oddziałów, które w zakładach pracy przymusowej przeznaczone są wyłącznie dla młodocianych poprawieńców.

Za zezwoleniem Administracyi państwa można także oddawać takich poprawieńców do prywatnych zakładów poprawczych dla osób młodocianych, dopóki nie będzie osobnych zakładów poprawczych (§. 13).

§. 15.

Postanowienia ustawy niniejszej, dotyczące się zakładów pracy przymusowej, stosowane będą także do zakładów poprawczych dla osób młodocianych, o ile §§. 13, 14 i 16 nie podają osobnych rozporządzeń.

§. 16.

Wyjąwszy przypadki w ustawie oznaczone, nie wolno nikogo oddać do zakładu pracy przymusowej lub poprawczego.

Postanowienie to nie stoi jednak na zawadzie oddaniu osób młodocianych na wniosek zastępcy prawnego i za zezwoleniem Władzy opiekuńczej do zakładu poprawczego dla młodocianych poprawieńców także w przypadkach, które w ustawie nie są wzmiankowane.

§. 17.

Najwyższy nadzór policyjny i czuwanie nad zakładami pracy przymusowej i poprawczymi, zastrzega się Administracyi państwa.

Sprawować go będzie główna Władza administracyjna krajowa a nad zakładami powiatowemi lub gminnemi Władze administracyjne powiatowe w siedzibie tych zakładów.

§. 18.

Uchylają się §§. 15, 16, 17, 19 i 21 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), która wydane zostały postanowienia policyjno-karne przeciw próżniakom i włóczęgom.

§. 19.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Oni wydać mają także dla królestwa galicyjsko-lodomeryjskiego z Wielkim księstwem krakowskim i dla księstwa bukowińskiego potrzebne rozporządzenia wykonawcze, które ze względu na następującą się możliwość oddawania skazańców do zakładów pracy przymusowej i poprawczych oznaczają czas, od którego sądy karne orzekać mają o dopuszczalności oddawania do takich zakładów.

Schönbrunn, dnia 24 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

91.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 2 czerwca 1885,

o zaprowadzeniu komory pomocniczej I klasy w dworcu kolei w Moldawie.

Z powodu otwarcia ruchu ogólnego na kolei hrobsko-moldawskiej, zaprowadzona została w dworcu kolei w Moldawie c. k. komora pomocnicza I klasy z atrybucjami celniczymi komory głównej II klasy i z upoważnieniem do stósowania w obrocie kolejowym skróconego postępowania celniczego podług przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175), która rozpoczęła urządowanie swoje dnia 18 maja 1885.

Dunajewski r. w.